

Ik heb een droom

DOOR LIES VAN RIJSSEN

Ze is belangenbehartiger pur sang, met een voorkeur voor sociaaleconomische onderwerpen. Financial Investigator sprak met Doreth van den Heuvel, Voorzitter van het Beroepspensioenfonds voor Fysiotherapeuten.

'Van origine ben ik fysiotherapeut en ik heb het vak vijftien jaar beoefend. Op mijn drieëndertigste ging ik naast mijn werk rechten studeren. Na mijn afstuderen kwam ik bij het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF) terecht, de beroepsorganisatie voor fysiotherapeuten, die de belangen van alle fysiotherapeuten in Nederland behartigt. Het beroepspensioenfonds bestond toen al en had een rechtstreekse koppeling met de beroepsorganisatie. Op een bepaald moment besloot het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) echter dat deze koppeling niet langer kon voortduren. Beroepsorganisaties hielden zich met een veelvoud aan zaken bezig, zoals tarifiering, contracten met zorgverzekeraars en vakinhoudelijke afspraken.

Men vond alles rondom pensioen te veelomvattend geworden. Met nieuwe vereiste beroepspensioenverenigingen moesten beroepspensioenfondsen het draagvlak van hun deelnemers voor de verplichte beroepspensioenregeling aantonen. Minstens 60% moest dan lid worden van de beroepspensioenvereniging, wat ook gebeurde. Het verhaal gaat dat de hele operatie een verkapte poging van het Ministerie van SZW was om beroepspensioenfondsen om zeep te helpen. SZW zou onvoldoende draagvlak voor de verplichte beroepspensioenregelingen verwachten. Hoe dan ook, rond die tijd kwam ook de Unie van Beroepspensioenfondsen van de grond als belangenbehartiger van beroepspensioenfondsen. Voortaan konden beroepspensioenfondsen samen optrekken als dat nodig was. Dat gebeurt inmiddels via de Kring van Beroepspensioenfondsen.

Na de losknipoperatie werden bestuurders niet langer automatisch uit de gelederen van beroepsorganisaties betrokken; het pensioenfonds kwam verder van de beroepsorganisatie af te staan. In mijn werk bij het KNGF had ik veel mensen ontmoet die bij het pensioenfonds betrokken waren, ook mensen uit de

toenmalige deelnemersraad. Op een zeker moment verliet ik het KNGF om Directeur te worden van de Nederlandse Vereniging van Diëtisten; ook een belangenbehartiger, maar dan voor de diëtisten. Ik zat daar een paar jaar, toen ik werd benaderd door de Bestuursvoorzitter van het Pensioenfonds voor Fysiotherapeuten. Hij schetste het probleem dat bestuurders aan steeds meer eisen moesten voldoen en het fondsbestuur niet meer genoeg had aan uitsluitend uit hun praktijk geplukte fysiotherapeuten. Nieuwe bestuurders moesten liefst ook bestuurlijke ervaring en kennis van pensioen en pensioenwetgeving meenemen. Wilde ik niet wat voor het fonds gaan doen? Naast mijn drukke baan als Directeur werd ik lid van de deelnemersraad van het Beroepspensioenfonds voor Fysiotherapeuten: mijn eerste stap naar het pensioenveld.

Het fondsbestuur bleef de druk opvoeren en kreeg me zover dat ik mijn baan opzegde, voor mezelf begon en bestuurslid bij het pensioenfonds werd; nooit met het idee om nog eens voorzitter te worden overigens. Ik wilde ook adviseur blijven voor paramedici en medici in de eerste lijn. Dat lukte en daarvoor hield ik voeling met wat er in de beroepsgroep speelde. In 2014 werd ik alsnog Voorzitter van het pensioenfonds. Ik legde mijn andere werkzaamheden toen grotendeels neer, ook omdat ik op diezelfde datum in het bestuur van de Pensioenfederatie kwam.

Belangenbehartiging - van sociaaleconomische belangen - is na de beëindiging van mijn werk als fysiotherapeut de rode draad in mijn carrière geworden. Met beroepsorganisaties hield ik nog lang contact door klussen voor onder meer oefentherapeuten, diëtisten, fysiotherapeuten en tandartsen. Ook de Pensioenfederatie is weer een vereniging met leden voor wie we belangenbehartiger zijn. Mijn focus ligt nu bijna fulltime op pensioen; bij uitstek een sociaaleconomisch belang. Daar haal ik inspiratie uit: pensioen doet ertoe! Bij de federatie ontmoet ik bestuurders van allerlei fondsen, ook van ondernemingspensioenfondsen waar deelnemers soms forse salarissen hebben en forse pensioenen opbouwen. Ik word nog steeds het meest geraakt door fondsen waar de pensioenen relatief klein zijn. Waar pensioen net het verschil kan maken tussen wel of niet nog met de caravan op vakantie kunnen als je gestopt bent met werken. De impact van pensioen kan dan heel groot zijn.

Mijn focus ligt nu bijna fulltime op pensioen; bij uitstek een sociaaleconomisch belang. Daar haal ik inspiratie uit: pensioen doet ertoe!

Voor deelnemers in beroepspensioenfondsen is pensioen opbouwen in een verplichte regeling iets heel anders dan voor deelnemers in ondernemings- of bedrijfstakpensioenfondsen. De organisatie van het pensioen is al heel anders. Deelnemers in beroepspensioenfondsen hebben een rechtstreekse verbinding met het fonds. Zij krijgen zelf de premienota op de mat. Er is geen sprake van een werknemersdeel en een werkgeversdeel; de leden zijn zelf verantwoordelijk voor de premiebetaling. Alle deelnemers hebben zeggenschap over hun regeling, ze stemmen erover in de ALV. Zo is bijvoorbeeld deeltijdpensioen op verzoek van de deelnemers onderdeel van de regeling geworden. Het fonds is van, voor en door alle deelnemers. Onze bestuurders zijn allemaal óók fysiotherapeut en deelnemer in hetzelfde beroepspensioenfonds. De neuzen staan dezelfde kant op. Pensioen is hier geen arbeidsvoorwaarde, het is 'uitgesteld loon'. Iedereen heeft hetzelfde beroep, hetzelfde opleidingsniveau en min of meer hetzelfde inkomensniveau. We zijn een tamelijk homogene groep.

Hun beroepspensioenregeling gaat veel deelnemers aan het hart, al ziet niet iedereen op elk moment het grote belang ervan in. Ik begrijp dat. Fysiotherapeuten hebben relatief lage inkomens. Reserves opbouwen is lastig. De coronacrisis raakt onze beroepsgroep nu ook hard. De pensioenpremie is dan een flinke som geld elke maand. Zeker aan het begin van je carrière wil je andere dingen: op vakantie, die master-opleiding volgen, een huis kopen. Legitieme wensen! Naarmate mensen dichterbij hun pensioendatum komen, verandert hun kijk, net als bij deelnemers in andere fondsen overigens. Maar over het algemeen zijn onze deelnemers blij met hun fonds en waarderen ze dat ze invloed hebben op de inhoud en omvang van de regeling. Onze pensioenregeling is een basisregeling. Mensen bouwen niet over hun hele inkomen pensioen op. We hebben wel geprobeerd die lat hoger te leggen, maar jonge deelnemers hebben dat weggestemd. Zo werkt de verenigingsdemocratie. Soms is de uitkomst verdrietig, maar tegelijk begrijpelijk. Je kunt een euro maar één keer uitgeven.

Als Bestuurslid bij de Pensioenfederatie kijk ik naar het hele pensioenveld. Voor buitenstaanders lijken pensioenen soms saai, maar de werkelijkheid is dat het een dynamisch speelveld is. Overbekend is het gedoe rondom het pensioenakkoord, maar wat mij triggert en ook het meeste stoort, is de almaar toenemende regeldruk. De ene wettelijke regeling wordt op de andere gestapeld: nationale regelgeving, maar ook internationale en Europees-rechtelijke. Ik noem dat 'het georganiseerde wantrouwen'. Het komt van verschillende kanten: overheid, toezichthouders, soms van deelnemers, media.

Natuurlijk, pensioen gaat ergens over. Het geld in de fondsen is van anderen: het is hún geld voor later. Ontzettend belangrijk dat daar niet mee aan de haal gegaan wordt en dat er strenge regels en afspraken zijn voor het beheer van dat geld. Maar staat de contante opvoering van die regeldruk – er gaat nooit iets af! – nog wel in dienst van het doel: een passend pensioen?

Deelnemers in beroepspensioenfondsen hebben een rechtstreekse verbinding met het fonds. Zij krijgen zelf de premienota op de mat.

Foto: Martin Hogeboom

CV

- 2019 – heden: Calibris Advies, Lid Raad van Toezicht (RvT);
- 2014 – heden: Stichting Pensioenfonds voor Fysiotherapeuten, Voorzitter;
- 2014 – heden: Pensioenfederatie, Bestuurslid;
- 2011 – heden: Nederlands Paramedisch Instituut, Lid RvT, sinds 2018 Voorzitter;
- 2011 – heden: Zelfstandig ondernemer (Beleid, bestuur en juridisch advies in de gezondheidszorg);
- 2011 – 2019: Stichting MEEr-Groep, Lid RvT;
- 1996 – 2017: Spijkenisse Medisch Centrum, Praktijkmanager Kaakchirurgie;
- 2007 – 2011: Nederlandse Vereniging van Diëtisten, Directeur;
- 2006 – 2007: Multizorg VRZ, Seniorbeleidsmedewerker/Directiesecretaris;
- 1998 – 2006: Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie, Seniorbeleidsmedewerker.

Afbeelding: Woordwolk.nl

Door de coronacrisis zien we ineens iets heel opmerkelijks gebeuren: ondernemers, bedrijven en zzp'ers kunnen een beroep doen op steunmaatregelen waarbij snelheid voorop staat en niet controle met zes cijfers achter de komma. Dat vertrekpunt, samen met het morele appèl op mensen om alleen aan te vragen wat je echt nodig hebt en te kijken naar alternatieven: als dat toch eens de start mag zijn van een andere opstelling in de samenleving! Mensen zijn heel hulpvaardig naar elkaar. Ze zien elkaar 'echt'. Als hiermee nu eens de zaadjes geplant zijn voor een andere houding die we met z'n allen kunnen gaan omarmen. En natuurlijk moet er achteraf alsnog enige controle zijn, maar wat is het een verademing dat nu de actie vooropstaat.

Wat ik echt nog graag zie veranderen in de pensioenen? Minder regeldruk zou het bestuurswerk makkelijker maken. Maar ik vind het veel belangrijker om te kijken naar de deelnemers voor wie we het doen. Ik ben er een groot voorstander van dat iedereen die werkt, pensioen opbouwt. Dat is ook voor ons als samenleving van belang! Het hoeft niet om grote pensioenen te gaan. We moeten voorkomen dat straks grote groepen hun hand moeten gaan ophouden.

Mijn persoonlijke droom is dat er één groot beroepspensioenfonds komt voor alle paramedici, zoals diëtisten, oefentherapeuten, logopedisten, huidtherapeuten,

Ik ben er een groot voorstander van dat iedereen die werkt, pensioen opbouwt.

podotherapeuten en ergotherapeuten. Al deze HBO-opgeleide beroepsgroepen hebben ongeveer hetzelfde inkomensniveau en dezelfde vraagstukken, bijvoorbeeld rond tarifiering. Het gaat hierbij vaak om vrouwen die niets voor hun pensioen hebben geregeld. Met een beroepspensioenfonds voor deze beroepsgroepen bereik je direct een forse schaal, waardoor kosten beheersbaar blijven. Ik sta te juichen als het zover komt. Maar de tijdgeest is er niet naar. De portemonnee van deze beroepsgroepen is heel klein en door de grote issues van de afgelopen jaren – de stijging van de levensverwachting en de lage rente – is pensioen een relatief duur product geworden.

Ook in ons fonds vragen we ons weleens af of we het fonds wel in de lucht moeten houden. Maar die vraag verdampd zodra je verder kijkt. Neem het tandartsenpensioenfonds. Dat werd op een keer een gesloten fonds. Tot dusverre is vergeefs geprobeerd het weer open te stellen voor nieuwe opbouw. Ermee ophouden is misschien betrekkelijk makkelijk te regelen, maar wat je kwijt bent, krijg je niet meer in de lucht. Laten we dus proberen om hierdoorheen te komen. Hopelijk verbeteren de tijden weer. Dan zijn we blij dat we er niet mee gestopt zijn. Probeer dit uit te leggen aan jonge deelnemers en het is alsof je voor eigen parochie preekt. So be it. In deze crisis zien we hoe kwetsbaar zelfstandigen zijn. Deze crisis zal leiden tot een heroriëntatie van het denken over de arbeidsmarkt, maar ook over pensioen- en arbeidsgeschiktheidsverzekeringen.

Ik ben een workaholic en ben altijd met veel tegelijk bezig. Mijn nevenwerkzaamheden bouw ik wat af, maar mijn interesse blijft breed. Ik sport graag en heb passie voor en plezier in bijzondere auto's. Opgegroeid in Maastricht, ben ik ook een ontzettende bourgondiër. En we zijn verliefd geworden op de Peloponnesos. Half mei zouden we weer gaan. Dat loopt nu anders.' «

We leven in een tijd van georganiseerd wantrouwen, ook jegens pensioenfondsen;

Beroepspensioenfondsen zijn echt anders dan ondernemings- of bedrijfstakpensioenfondsen;

Deelnemers in beroepspensioenfondsen zijn sterk verbonden met hun fonds;

Mijn droom is dat er één groot beroepspensioenfonds voor alle paramedici komt;

De coronacrisis zal het denken over arbeidsmarkt, pensioen- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen herijken.